

Dochody własne

Wysokość dochodów własnych Gminy Sępólno Krajeńskie ulegała wahaniom, jednakże w latach 2008 - 2012 odnotowano prawie 67% wzrost dochodów własnych. Największy procentowy spadek dochodów własnych odnotowano z tytułu podatku od czynności cywilno-prawnych oraz wpływów z opłaty skarbowej. Z kolei w analizowanym okresie największy procentowy wzrost dochodów własnych odnotowano z tytułu: pozostałych dochodów własnych oraz dochodów z majątku.

Tabela 24. Poszczególne kategorie dochodów własnych Gminy Sępólno Krajeńskie [w zł]

Rodzaj podatku	2008	2009	2010	2011	2012
WPLYWY Z OPŁAT I PODATKÓW	8 599 702,27	10 495 984,52	15 998 710,53	15 866 644,57	17 224 018,66
podatek rolny	924 457,97	1 027 825,19	733 027,17	703 806,47	1 034 045,09
% udział w dochodach ogółem	2,58%	2,60%	1,54%	1,55%	2,02%
% udział w dochodach własnych	6,76%	6,91%	3,59%	3,33%	4,53%
podatek leśny	128 116,00	133 294,60	120 830,00	139 181,00	168 763,11
% udział w dochodach ogółem	0,36%	0,34%	0,25%	0,31%	0,33%
% udział w dochodach własnych	0,94%	0,90%	0,59%	0,66%	0,74%
podatek od nieruchomości	4 051 174,11	4 760 441,65	5 115 611,14	5 192 571,61	5 804 412,91
% udział w dochodach ogółem	11,31%	12,04%	10,75%	11,42%	11,36%
% udział w dochodach własnych	29,62%	32,02%	25,08%	24,56%	25,42%
podatek od środków transportowych	204 747,80	233 836,30	229 507,80	245 963,20	260 425,40
% udział w dochodach ogółem	0,57%	0,59%	0,48%	0,54%	0,51%
% udział w dochodach własnych	1,50%	1,57%	1,13%	1,16%	1,14%
podatek od ccp	388 364,68	311 944,78	425 365,77	280 841,00	368 821,99
% udział w dochodach ogółem	1,08%	0,79%	0,89%	0,62%	0,72%
% udział w dochodach własnych	2,84%	2,10%	2,09%	1,33%	1,62%
wpływy z opłaty skarbowej	514 939,90	307 401,55	312 807,86	297 123,46	269 615,56
% udział w dochodach ogółem	1,44%	0,78%	0,66%	0,65%	0,53%
% udział w dochodach własnych	3,76%	2,07%	1,53%	1,41%	1,18%
dochody z majątku	675 411,93	1 465 011,37	852 958,54	1 339 670,44	1 307 897,72
% udział w dochodach ogółem	1,88%	3,71%	1,79%	2,95%	2,56%
% udział w dochodach własnych	4,94%	9,85%	4,18%	6,34%	5,73%
wpływy z usług	525 835,31	540 349,91	851 076,79	666 075,02	671 071,71
% udział w dochodach ogółem	1,47%	1,37%	1,79%	1,47%	1,31%
% udział w dochodach własnych	3,84%	3,63%	4,17%	3,15%	2,94%
pozostałe dochody własne	0,00	0,00	5 871 170,89	5 887 932,02	5 832 650,50
% udział w dochodach ogółem	0,00%	0,00%	16,01%	15,32%	14,24%

% udział w dochodach własnych	0,00%	0,00%	28,79%	27,85%	25,55%
-------------------------------	-------	-------	--------	--------	--------

Źródło: Dane GUS

Tabela 25. Udział w podatkach stanowiących dochód państwa w Gminie Sępólno Krajeńskie w latach 2008 - 2012

Udział w podatkach stanowiących dochód państwa	2008	2009	2010	2011	2012
od osób fizycznych	4 770 479,00	4 152 503,00	4 212 341,00	4 990 631,00	5 362 434,00
% udział w dochodach ogółem	13,31%	10,51%	8,85%	10,98%	10,50%
% udział w dochodach własnych	34,87%	27,93%	20,65%	23,60%	23,49%
zmiana	-	-617 976,00	59 838,00	778 290,00	371 803,00
od osób prawnych	309 224,58	220 163,81	183 104,33	286 052,37	245 733,65
% udział w dochodach ogółem	0,86%	0,56%	0,38%	0,63%	0,48%
% udział w dochodach własnych	2,26%	1,48%	0,90%	1,35%	1,08%
zmiana	-	-89 060,77	-37 059,48	102 948,04	-40 318,72
razem	5 079 703,58	4 372 666,81	4 395 445,33	5 276 683,37	5 608 167,65
% udział w dochodach ogółem	14,18%	11,06%	9,24%	11,61%	10,98%
% udział w dochodach własnych	37,13%	29,41%	21,55%	24,96%	24,56%
zmiana	-	-707 036,77	22 778,52	881 238,04	331 484,28
DOCHODY WŁASNE	13 679 405,85	14 868 651,33	20 394 155,86	21 143 327,94	22 832 186,31

Źródło: Dane GUS

Największy udział w dochodach własnych Gminy Sępólno Krajeńskie w 2012 r. stanowiły pozostałe dochody własne (25,55%), udział podatku od nieruchomości (25,42%) oraz udział podatków stanowiących dochód państwa od osób fizycznych. Udział ten wyniósł 23,49%.

W 2012 r. wpływy z tytułu: podatku leśnego, podatku od środków transportowych, podatku od czynności cywilno-prawnych, opłaty skarbowej, usług, a także udział w podatkach stanowiących dochód państwa od osób prawnych stanowiły mniej niż 2% dochodów Gminy ogółem.

Należy jednak zaznaczyć, że dochody własne Gminy Sępólno Krajeńskie mogłyby być większe, gdyby wszyscy podatnicy płacili wszystkie podatki w określonym terminie.

Niezapłacenie podatku lokalnego w ustawowym terminie stanowi zaległość podatkową (wraz z odsetkami za zwłokę, naliczanymi do dnia zapłaty włącznie). Dodatkowo podatnik ponosi koszty upomnienia. W przypadku gdy zapłata nadal nie zostanie uiszczona, wystawiony zostaje tytuł wykonawczy w celu ściągnięcia długu w drodze postępowania egzekucyjnego (podatnik ponosi również koszty tego postępowania).

Subwencja ogólna

Dochody z tytułu subwencji ogólnej stanowiły w roku 2008 – 35,78% ogółu dochodów Gminy Sępólno Krajeńskie, zaś w roku 2012 – 30,54%. Podstawową część subwencji stanowi subwencja oświatowa, która w 2012 r. stanowiła ponad 66,18% subwencji ogólnej.

Szczegółowe informacje na temat subwencji ogólnej Gminy Sępólno Krajeńskie w latach 2008 - 2012 zaprezentowano w tabeli 26.

Tabela 26. Udział poszczególnych części subwencji w ogólnym dochodzie Gminy Sępólno Krajeńskie w latach 2008-2012

Subwencja	2008	2009	2010	2011	2012
część oświatowa subwencji ogólnej	8 549 899,00	9 191 013,00	9 273 808,00	9 851 108,00	10 320 816,00
% udział w dochodach ogółem	23,86%	23,25%	19,49%	21,67%	20,21%
% udział w subwencji ogółem	66,69%	61,07%	62,63%	66,16%	66,18%
uzupełnienie subwencji ogólnej	0,00	0,00	0,00	0,00	33 726,00
% udział w dochodach ogółem	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,07%
% udział w subwencji ogółem	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,22%
część równoważąca subwencji ogólnej	939 299,00	885 781,00	529 467,00	386 551,00	379 651,00
% udział w dochodach ogółem	2,62%	2,24%	1,11%	0,85%	0,74%
% udział w subwencji ogółem	7,33%	5,89%	3,58%	2,60%	2,43%
część wyrównawcza subwencji ogólnej	3 331 864,00	4 974 246,00	5 003 283,00	4 652 314,00	4 861 811,00
% udział w dochodach ogółem	9,30%	12,58%	10,52%	10,23%	9,52%

% udział w subwencji ogółem	25,99%	33,05%	33,79%	31,24%	31,17%
Razem	12 821 062,00	15 051 040,00	14 806 558,00	14 889 973,00	15 596 004,00
% udział w dochodach ogółem	35,78%	38,08%	31,12%	32,76%	30,54%
zmiana		2 229 978,00	-244 482,00	83 415,00	706 031,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Udział subwencji w łącznych dochodach Gminy kształtował się w badanych okresie czasu na różnym poziomie i wynosił odpowiednio: 35,78% w 2008 r., 38,08% w 2009 r., 31,12% w 2010 r., 32,76% w 2011 r. oraz 30,54% w 2012 r. Udział subwencji w analizowanym okresie kształtował się na poziomie ok. 40% w stosunku do dochodów ogólnych, a w porównaniu z rokiem 2008 nieznacznie się zmniejszył (spadek o 5,24 p.p.).

Biorąc pod uwagę, że subwencja jest formą uzupełnienia dochodów własnych, które z różnych powodów nie są dopasowane do poziomu wydatków ponoszonych przez gminę, to im większy udział subwencji w dochodach gminy, tym większe ryzyko pojawienia się trudności w długookresowym bilansowaniu budżetu. To z kolei może przełożyć się na zmniejszenie inwestycji w regionie, a w konsekwencji zwiększenie bezrobocia i wzrost przepaści w rozwoju gospodarczym w stosunku do ogółu samorządów tego samego szczebla. Efektem takiego postępowania może być jeszcze większe uzależnienie budżetu od subwencji. Należy jednak podkreślić, że subwencja jest bardziej stabilnym źródłem dochodów niż np. dochody własne.

Dotacje

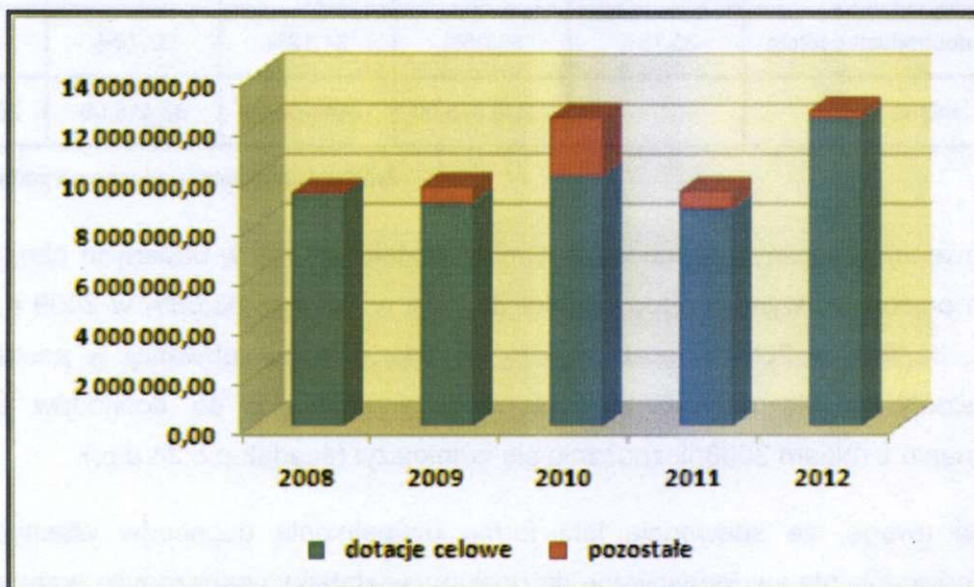
W perspektywie lat 2008 - 2012 wysokość dotacji celowych w strukturze dochodów Gminy Sępólno Krajeńskie zwiększyła się o ok. 33%. Należy jednak zauważyć, że udział dotacji ogółem w dochodach Gminy Sępólno Krajeńskie zmniejszył się w analizowanym okresie o 1,31 p.p.

Tabela 27. Dotacje w budżecie Gminy Sępólno Krajeńskie w latach 2008 - 2012

Dotacje	2008	2009	2010	2011	2012
dotacje ogółem	9 341 705,13	9 606 272,58	12 381 231,20	9 422 986,45	12 646 737,51
dotacje celowe	9 331 705,13	8 945 350,65	10 039 071,13	8 733 245,13	12 380 386,46
pozostałe	10 000,00	660 921,93	2 342 160,07	689 741,32	266 351,05
% udział w dochodach	26,07%	24,30%	26,02%	20,73%	24,76%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Wykres 20. Struktura dotacji w budżecie Gminy Sępólno Krajeńskie w latach 2008 - 2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

3.2. Wydatki budżetu Gminy Sępólno Krajeńskie

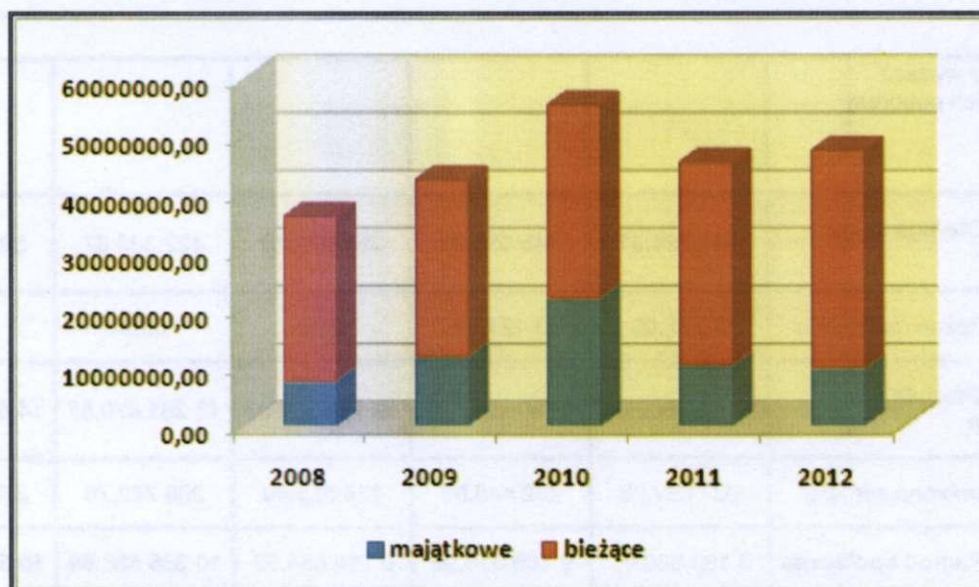
Wydatki Gminy Sępólno Krajeńskie w latach 2008 – 2012 kształtowały się na różnych poziomach między 36 mln zł (w roku 2008) a 55 mln zł (w roku 2010). Analizując jednak lata 2008 - 2012 należy stwierdzić, że wydatki Gminy Sępólno Krajeńskie wzrosły o prawie 32%. Największy udział stanowią wydatki bieżące (ponad 79% w 2012 r.).

Tabela 28. Wydatki Gminy Sępólno Krajeńskie w latach 2008 - 2012

Wydatki	2008	2009	2010	2011	2012
ogółem	36 030 079,98	42 423 136,93	55 416 111,68	45 474 320,18	47 492 172,10
majątkowe	7446046,41	11727682,30	21884730,51	10341906,88	9794226,67
% udział w. majątkowych	20,67%	27,64%	39,49%	22,74%	20,62%
bieżące	28584033,57	30695454,63	33531381,17	35132413,30	37697945,43
% udział w. bieżących	79,33%	72,36%	60,51%	77,26%	79,38%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Wykres 21. Struktura wydatków Gminy Sępólno Krajeńskie w latach 2008 - 2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Tabela 29. Struktura wydatków Gminy Sępólno Krajeńskie w latach 2008 - 2012

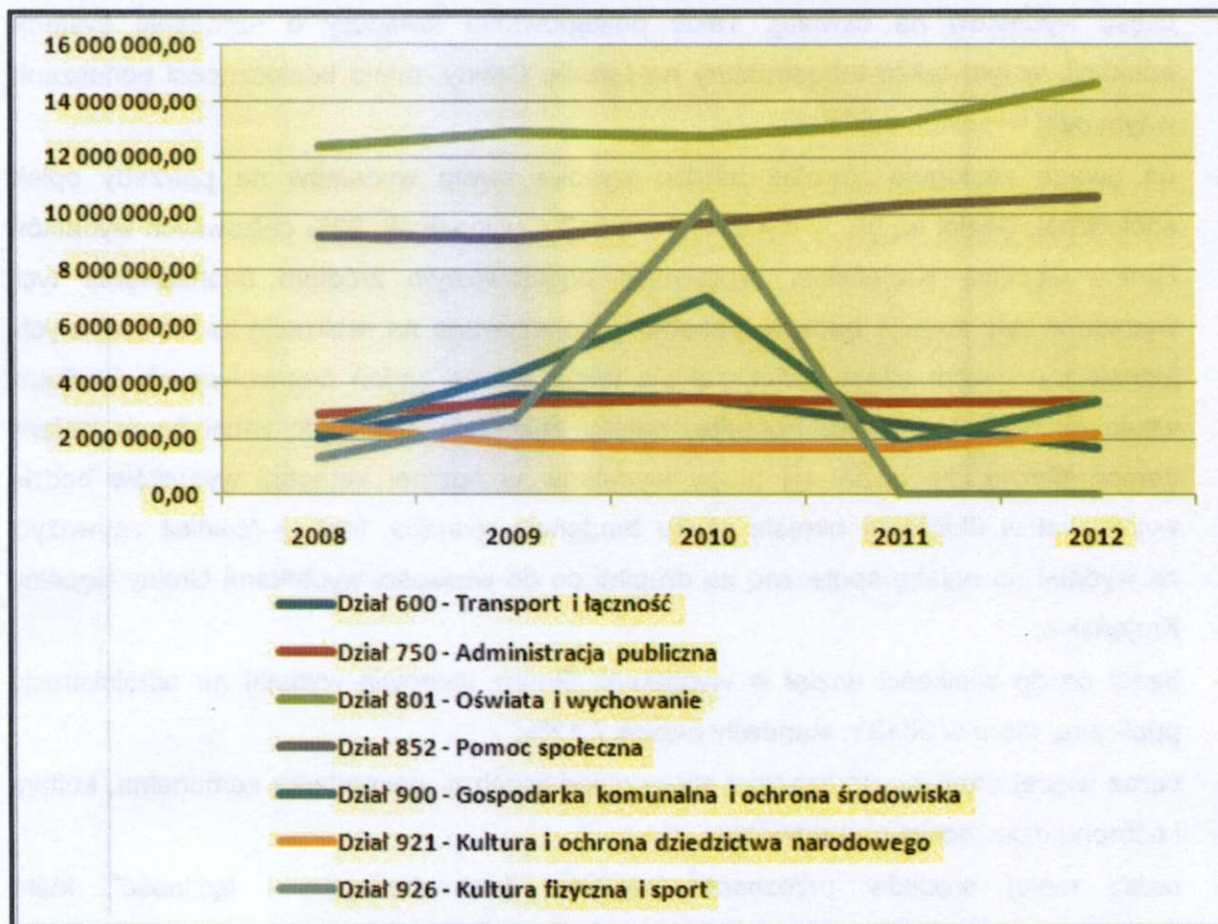
Wydatki	2008	2009	2010	2011	2012
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	1 186 276,92	1 861 163,17	3 779 413,91	1 512 107,02	879 144,76
Dział 020 - Leśnictwo	5 367,59	5 708,31	3 713,00	6 311,77	6 500,00
Dział 600 - Transport i łączność	2 054 463,97	3 597 267,22	3 416 878,95	2 533 145,22	1 691 432,69
Dział 630 - Turystyka	23 976,00	60 768,18	35 290,72	44 864,77	28 594,35
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	295 567,48	676 758,70	1 275 172,48	1 010 657,09	1 174 269,46
Dział 710 - Działalność usługowa	132 597,76	226 792,39	109 076,19	123 182,50	125 192,41
Dział 750 - Administracja publiczna	2 905 052,64	3 327 725,59	3 455 200,06	3 280 876,46	3 380 690,55
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	2 985,00	24 712,00	70 425,00	28 191,00	3 265,00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	116 913,00	265 564,96	152 385,60	155 080,45	162 037,22
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości	66 497,82	70 116,40	67 607,72	47 769,52	0,00

STRATEGIA ROZWOJU GMINY SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE NA LATA 2014 - 2020

prawnej oraz wydatki związane z ich poborem					
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	148 724,31	145 093,80	297 071,10	422 383,87	500 727,94
Dział 758 - Różne rozliczenia	2 787,80	3 121,52	0,00	0,00	0,00
Dział 801 - Oświata i wychowanie	12 425 662,36	12 898 097,01	12 739 307,03	13 261 670,57	14 625 816,44
Dział 851 - Ochrona zdrowia	207 692,28	232 445,09	238 535,40	266 772,70	279 890,51
Dział 852 - Pomoc społeczna	9 196 580,01	9 106 310,90	9 716 654,52	10 285 588,69	10 583 653,98
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	140 335,96	207 734,00	187 773,77	284 713,32	1 242 582,41
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	906 278,78	734 880,54	649 491,45	661 428,77	657 624,60
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 342 326,43	4 366 324,98	7 035 316,37	1 832 774,49	3 373 823,67
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 493 782,48	1 870 680,97	1 681 621,12	1 671 063,96	2 167 182,97
Dział 926 - Kultura fizyczna i sport	1 376 211,39	2 741 871,20	10 421 920,20	0,00	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Wykres 22. Wybrane wydatki w latach 2008 – 2012

Źródło: Opracowanie własne

Analizując strukturę wydatków Gminy Sępólno Krajeńskie w latach 2008 - 2012 można zauważyć następujące relacje:

- w latach od 2008 - 2010 roku wydatki Gminy Sępólno Krajeńskie systematycznie wzrastały, a następnie w roku 2011 zmalały. Natomiast w roku 2012 znów zaczęły wzrastać. Ogólnie jednak w okresie 2008 - 2012 nastąpił wzrost wydatków Gminy o ok. 32%;
- w całym analizowanym okresie największa część środków finansowych kierowana była na cele oświaty i wychowania – w 2012 r. wydatki te stanowiły 30,80% wszystkich wydatków. Należy jednak podkreślić, że wydatki na oświatę obejmują wiele elementów, nie tylko wydatki na szkoły podstawowe i gimnazja, które wspierane są poprzez udzielanie subwencji. Wydatki na oświatę to także finansowanie przedszkoli, prowadzenie oddziałów przedszkolnych, dowozy dzieci do szkół, prowadzenie świetlic terapeutycznych, a także stypendia socjalne dla uczniów. Wymienione wydatki są finansowane wyłącznie z dochodów własnych Gminy bądź z dotacji celowej. W związku z powyższym należy stwierdzić, że Gmina pokrywa ze swojego budżetu dużą

część wydatków na oświatę. Takie postępowanie świadczy o rozwijaniu systemu edukacji, w tym także infrastruktury na terenie Gminy, mimo konieczności ponoszenia w tym celu wysokich nakładów.

- na uwagę zasługuje również bardzo wysoka kwota wydatków na potrzeby opieki społecznej. Udział tej grupy wydatków w 2012 r. wynosił ok. 22% całkowitych wydatków Gminy Sępólno Krajeńskie. Wprawdzie podstawowym źródłem finansowania tych wydatków były dotacje budżetu państwa przekazywane na realizację zadań zleconych, jednak z upływem czasu zwiększał się także zakres zadań finansowanych środkami własnymi budżetów gmin. Ponadto, należy zakładać, analizując zachodzące zmiany demograficzne, że udział tej grupy wydatków w ogólnej kategorii wydatków będzie wykazywał w dłuższym okresie czasu tendencję rosnącą. Należy również zauważyć, że wydatki na opiekę społeczną są drugimi co do wielkości wydatkami Gminy Sępólno Krajeńskie;
- trzeci co do wielkości udział w wydatkach Gminy stanowią wydatki na administrację publiczną, które w 2012 r. stanowiły prawie 7,12%;
- coraz więcej środków przeznaczana się w dziedzinach tj. gospodarka komunalna, kultura i ochrona dziedzictwa narodowego;
- coraz mniej środków przeznaczana się na dział „transport i łączność”, które wykorzystywane są m.in. na utrzymanie dróg gminnych. Zgodnie z opinią mieszkańców Gminy i pozostałych interesariuszy, infrastruktura drogowa została wskazana jako najpilniejsza potrzeba inwestycyjna Gminy w perspektywie do 2020 r.